Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în ședință publică la data de 13 februarie 2025
Cererea de apel a reprezentantului reclamantului, avocatul Adrian Cebotari, a fost depusă la data de 26 februarie 2025 și 28 februarie 2025
Hotărârea motivată a fost întocmită la data de 30 aprilie 2025

Dosar nr. 2-7259/23
2-23052308-12-2-10042023-1

HOTĂRÂRE
În numele Legii

13 februarie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Ecaterina Silivestru,
Grefier Alexandra Danilova,

Cu participarea: reprezentanților reclamantului Nicolae Certan – avocaților Adrian Cebotari, Vitalie Crăciun, pîrîtei – Larisa Balan, reprezentantului acesteia- avocatului Marin Sardari,

examinând în procedură generală, în ședință de judecată publică, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Certan către Larisa Balan cu privire la repararea prejudiciului moral, a cheltuielililor de judecată,

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces.

1. La data de 7 aprilie 2023, Nicolae Certan, prin intermediul reprezentantului său convențional, avocatul Adrian Cebotari, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Larisei Balan, având ca obiect repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reprezentantul reclamantului a indicat că la data de 28 aprilie 2021, aproximativ ora 10:20, în curtea imobilului situat în *****, reclamantul Nicolae Certan a fost amenințat și insultat de către pârâta Larisa Balan, fapt prin care i s-a lezat onoarea și demnitatea reclamantului.
3. La data de 10 martie 2022, în privința pârâtei a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție de comiterea contravenției prevăzute de articolul 354 Cod contravențional cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă de 10 u.c. echivalent a 500 lei.
4. Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani din 21 iunie 2022, contestația depusă de pârâtă a fost respinsă, cu menținerea deciziei agentului constatator în vigoare. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022, s-a respins recursul pârâtei cu menținerea hotărârii instanței de fond în vigoare.
5. La data de 14 decembrie 2022, în adresa pârâtei a fost expediată o cerere prealabilă prin care s-a solicitat achitarea benevolă a prejudiciului material și moral pricinuit în urma contravenției. La data de 15 decembrie 2022, pârâta a recepționat propunerea de soluționare pe

cale amiabilă a litigiului, însă până în prezent, pârâta benevol nu a recuperat paguba pricinuită reclamantului, evident este faptul că se eschivează de a clarifica litigiul dat pe cale amiabilă.
6. În legătură cu faptul că, pârâta a săvîrșit o infracțiune față de reclamant, ultimul a avut de suportat cheltuieli ce se manifestă prin cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3 000 lei, în cadrul procesului contravențional și suma de 500 lei pentru întocmirea cererii prealabile de către avocat.
7. La fel, reclamantul a suferit moral, suferințele căreia s-au manifestat prin retrăirile suferite, deplasarea multiplă la poliție, suportarea stresului, mai mult ca atât contravenția fiind săvârșită în fața colaboratorilor de poliție, unde contravenienta nu se putea liniști, amenințând-l pe reclamant cu aplicarea loviturilor cu lopata, inclusiv cu moartea.
8. În temeiul dispozițiilor articolelor 1998 și 2036 din Codul civil, precum și al articolelor 94 și 96 din Codul de procedură civilă, se solicită încasarea din contul pârâtei Larisa Balan în beneficiul reclamantului Nicolae Certan suma de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în cauza contravențională, încasarea din contul pârâtei Larisa Balan în beneficiul reclamantului Nicolae Certan suma de 6 500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică suportate în prezenta cauza civilă, încasarea din contul pârâtei Larisa Balan în beneficiul reclamantului Nicolae Certan suma de 25 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.
9. În ședința de judecată reprezentanții reclamantului Nicolae Certan, avocații Adrian Cebotari și Vitalie Crăciun, au solicitat admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.
10. Pârâta Larisa Balan și reprezentantul pârâtei, avocatul Marin Sardari, în ședința de judecată au solicitat respingerea cererii de chemare în judecată.
11. În susținerea poziției de respingere, reprezentantul pârâtei a invocate, că acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă ca nefondată și neprobată corespunzător, întrucât reclamantul nu a prezentat dovezi care să confirme existența unui prejudiciu moral, cum ar fi un raport de expertiză psihiatrică, extrase medicale de la medicul de familie sau de la alți specialiști în domeniu. În consecință, lipsesc concluzii ale experților sau specialiștilor care să ateste că reclamantul suferă de tulburări psihologice, psihiatrice sau de natură morală.

Aprecierea instanței de judecată.

12. Audiind reprezentanții reclamantului, pârâta și reprezentantul acesteia cu privire la acțiunea înaintată, examinând materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, precum și verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată prin prisma probelor și a cadrului legal aplicabil, instanța de judecată conchide că cererea formulată de Nicolae Certan este întemeiată parțial și urmează a fi admisă în parte, pentru următoarele considerente.
13. Conform articolului 20 din Constituția RM din 29 iulie 1994, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.
14. În corespundere cu articolul 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă , orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
15. Conform articolului 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă

legea nu dispune altfel. Potrivit articolului 119 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probele se adună şi se prezintă de către părţi şi de alţi participanţi la proces. În conformitate cu articolul 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Alineatul (3) al articolului menționat, stabilește că, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei.

16. În temeiul articolului 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Conform articolului 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

17. În conformitate cu articolul 15 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de aplanare a litigiului dintre părţi pînă la adresare în instanţă de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract. Apărarea drepturilor civile pe cale administrativă se face doar în cazurile prevăzute de lege. Hotărîrea emisă pe cale administrativă poate fi atacată în instanţă de judecată. Prevederile articolului 16 alin. (1) din Codul civil, statuează că apărarea dreptului civil se face prin: a) recunoaşterea dreptului; b) restabilirea situaţiei anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acţiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) recunoaşterea nulităţii actului juridic; d) declararea nulităţii actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligaţiei în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciilor; h) încasarea clauzei penale; i) repararea prejudiciului moral; j) desfiinţarea sau modificarea raportului juridic; k) neaplicarea de către instanţa de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; l) alte căi prevăzute de lege.

18. În corespundere cu prevederile articolului 19 alin. (1) - (3) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

19. În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că, la data de 10 martie 2022, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanica, mun. Chișinău, Dumitru Vizir, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința cet. Larisa Balan, în baza art.354 Cod Contravențional, pentru faptul că la data de 28 aprilie 2021, ora 10:20 min., aflându-se în

curtea casei din *****, l-a amenințat și l-a insultat pe cet. Nicolae Certan, fapt prin care i-a lezat onoarea și demnitatea acestuia. Prin decizia agentului constatator emisă pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție în baza art.354 Cod Contravențional al RM, contravenientei Larisa Balan i s-a aplicat sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 10 unități convenționale, echivalentul sumei de 500 lei (f.d. 49).

20. Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani din 21 iunie 2022, contestația depusă de Larisa Balan a fost respinsă, cu menținerea deciziei agentului constatator în vigoare (f.d. 9-11). Conform deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022, s-a respins recursul declarat de Larisa Balan cu menținerea hotărârii instanței de fond în vigoare (f.d. 12-19).

21. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța reține că în temeiul articolului 45 alin. (1) din Codul Contravenţional, dacă prin contravenţie a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-şi valorifice pretenţiile civile în procedură civilă.

22. În consecință, instanța de judecată, în speța de față, constată că există un temei juridic și obiectiv pentru recunoașterea dreptului reclamantului, Nicolae Certan, de a solicita și obține repararea prejudiciului moral suferit, având în vedere atât circumstanțele cauzei, cât și dispozițiile legale aplicabile menționate anterior, precum și cele ce urmează a fi invocate.

23. În conformitate cu articolul 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Pe aspectul dat se reține că prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependență de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial. De altfel, fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacțiunii în acele situații când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârşească o anumită acţiune. Abținerea de la îndeplinirea acestei activități sau de la săvârșirea acțiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită. Deci, pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.La fel, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăţia autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma şi gradul vinovăţiei autorului faptei ilicite nu prezintă importanţă pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

24. În consecutivitatea dată se notează că, în concordanță cu dispozițiile articolului 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. De altfel și dispozițiile articolului 2036 alin. (2) din Codul civil, statuează direct că, prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

25. Conform articolului 2037 din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia

este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

26. În această ordine de idei, contrar aserțiunilor pârâtei și reprezentantului său, instanţa de judecată reține că este indiscutabil că în speță se întrunesc temeiurile stabilite de cadrul legal pre-citat pentru adjudecarea compensației pentru prejudiciul moral cauzat prin contravenție, prin starea de stres și de frustrare, iar cu referire la valoarea acestei compensații, aceasta urmează a fi stabilită de către instanță în raport cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, precum și statutul social al persoanelor vătămate.

27. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire și se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

28. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce priveşte proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanţele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existenţă a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluţia fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009).

29. Totodată, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-şi estimeze prejudiciul adus, dar numai instanţa de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noţiunea reparării rezonabile, de circumstanţele cazului concret, de personalitatea părţilor, durata menţinerii consecinţelor vătămării, circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul.

30. În contextul raționamentelor sus-indicate referitoare la satisfacțiile echitabile acordate prin prisma Convenției, instanța de judecată conchide că, reclamantul Nicolae Certan este îndreptățit la o compensație bănească cu titlu de prejudiciu moral.

31. Dat fiind faptul că suma de 25 000 lei pretinsă de reclamant cu titlu de prejudiciu moral este exagerată, instanţa de judecată consideră că suma de 1000 lei ar fi o compensație echitabilă suferințelor morale ale acesteia și nu ar fi o povară pentru pârâtă.

32. În conformitate cu articolul 96 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții, care a avut câștig de cauză, cheltuielile de asistenta juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. În aspectul dat se notează că, criteriile de apreciere care trebuie avute în vederea încasării onorariului avocațial sunt: tipul activității, amplitudinea, complexitatea, realitatea, necesitatea, rezonabilitatea şi echitatea Din interpretarea articolului 96 alin. (1 din

Codul de procedură civilă, rezultă că este necesară prezența unui just echilibru între prestația avocațială şi onorariul solicitat. Este prerogativa instanței de a cenzura cuantumul onorariului avocațial prin prisma proporționalității cu amplitudinea şi complexitatea activității depuse. Curtea Europeană a Drepturilor omului are o jurisprudență constantă în sensul că ”un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care li s-au stabilit realitatea, necesitatea şi caracterul rezonabil”. Pentru determinarea cuantumului compensației acordate instanța, pentru a face o apreciere corectă va ține cont de: complexitatea cauzei, noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenta, restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei, natura şi durata relației dintre avocat şi client etc. Astfel spus, munca avocatului trebuie să fie rezonabilă, adică să nu fie exagerată, de exemplu să nu fie prea multă sau prea scumpă. Prin urmare, instanța constată că, în raport cu volumul de muncă efectuat de către reprezentantul reclamantului suma de 6 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este rezonabilă și urmează a fi satisfăcută.

33. Confrom articolului 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părţii admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. Astfel, din contul Larisei Balan, se va încasa în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 100 (una sută) lei.

34. În rest cerințele reclamantului Nicolae Certan urmează a fi respinse.

În conformitate cu art. 236, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

hotărăște :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Certan către Larisa Balan cu privire la repararea prejudiciului moral, a cheltuielililor de judecată.

Se încasează de la Larisa Balan, născută la *****, IDNP *****, în beneficiul lui Nicolae Certan, născut la*****, IDNP *****, suma de 1000 lei (una mie) lei cu titlul de prejudiciu moral, cauzat prin atragerea ilegală la răspundere contravențională.

Se încasează de la Larisa Balan, născută la *****, IDNP*****, în beneficiul lui Nicolae Certan, născut la *****, IDNP *****, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6500 (șase mii cinci sute) lei.

În rest cererea de chemare în judecată lui Nicolae Certan se respinge.

Se încasează de la Larisa Balan, născută la *****, IDNP *****, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 100 (una sută) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (Sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul Ecaterina Silivestru